

PODIUM

COÖRDINATIE: MIRJAM JOCHEMSEN

Harbers:
afschaffen is
populistische
onzin

Foto Waterschap Rivierland

CONCENSUSDEMOCRATIE

Ik neem geen blad voor de mond: ik vind afschaffen van de geborgde zetels populistische onzin. Die zetels zouden ondemocratisch want oneerlijk zijn, en voor dubbele belangenbehartiging zorgen: zowel vanuit 'geborgd' als vanuit de politieke lijsten. Maar van de gekozen bestuursleden in mijn waterschap is slechts een enkeling ondernemer. Nee, zelfs in de VVD-fractie zitten ze niet. De invloed van de geborgde zetels wordt bewust overdreven. In de praktijk bepaalt geborgd echt niet alles. Besluiten worden vrijwel allemaal unaniem genomen. Het waterschap is echt een consensusdemocratie.

ONAFHANKELIJK

In mijn werk is het onhandig om met een specifieke politieke richting geassocieerd te worden. Voor een politieke

ZETELDANS IN HET WATERSCHAPSBESTUUR

Binnenkort bespreekt de Tweede Kamer het wetsvoorstel van de Kamerleden Laura Bromet en Tjeerd de Groot om de geborgde zetels in het waterschapsbestuur af te schaffen. Hoewel het label 'niet controversieel verklaren' (omdat het kabinet demissionair is) anders doet vermoeden, blijft dit onderwerp nog steeds zéér controversieel. We vroegen Frank Harbers en Paul van Erkelens naar hun persoonlijke kijk op deze kwestie. Harbers, stedenbouwkundige, is bestuurslid van de Nederlandse Vereniging van Waterschapsbestuurders namens Bedrijven en bezet een zetel voor de categorie 'bedrijven' in waterschap Rivierland. Van Erkelens was 26 jaar lang dijkgraaf, en schreef daarna in 2020 mee aan het advies 'Geborgd gewogen' van de commissie Boelhouwer.

partij zou ik nooit in het waterschapsbestuur zijn gaan zitten. De geborgde bedrijfszetel werkt drempelverlagend en maakt me onafhankelijk. Soms ga ik met de VVD mee, soms met de PvdA of de Partij voor de Dieren. En het risico op belangenverstrengeling is juist kleiner, het is altijd transparant waar een standpunt vandaan komt.

ERVARING

Natuurlijk hebben ondernemers niet allemaal dezelfde belangen. Maar we hebben een groot en specifiek netwerk. Wij worden als bestuurslid regelmatig gebeld vanuit het werkveld. Die mensen weten echt niet bij welke politieke partij ze aan zouden moeten kloppen voor hun praktijkprobleem. Uitzonderingen daargelaten mis ik bij de algemene lijsten technische deskundigheid, kennis van de effecten van wet- en regelgeving en praktijkervaring. Je hebt juist mensen nodig die snappen wat er speelt bij boeren en bedrijven. Anders krijg je nooit draagvlak en uitvoerbare maatregelen.

KLIMAAT

Het argument dat verbreding van waterschapstaken vanwege klimaatverandering en -adaptatie afschaffing van geborgde zetels noodzakelijk maakt, is gezocht en laat zien hoe ver een aantal Kamerleden van de praktijk af staat. Door mijn werk als stedenbouwkundige weet ik maar al te goed dat het waterschap geen beleidsprimaat heeft op dat gebied. Wij zijn maar een schakeltje. We brengen onze expertise in, maar de integrale afweging blijft aan de algemene politiek. Afschaffing van de geborgde zetels is het begin van het einde van de waterschappen. Dat begon eigenlijk al met de invoering van het lijstenstelsel. Als geborgd verdwijnt, hebben waterschappen geen meerwaarde en daarmee geen recht van bestaan meer naast provincies. Welk probleem lossen we eigenlijk op? Zijn we bezig met belijdenispolitiek, of lossen we problemen op waar mensen in het gebied mee zitten? <<

Van Erkelens: einde waterschap is een dom mantra

PARTIJEN DOEN HUN WERK GOED

Als dijkgraaf, het langst bij Wetterskip Fryslân, heb ik altijd prima samengewerkt met de geborgde zetels, laat daar geen twijfel over bestaan. Maar ik vind wel dat de steeds terugkerende discussie over de geborgde zetels een keer moet stoppen. De politieke fracties in het bestuur hebben hun waarde inmiddels bewezen. Zij zijn uitstekend in staat om afgewogen besluiten te nemen over de besteding van de opgehaalde belastinggelden (in Friesland was dat zo'n 140 miljoen per jaar). Ze werken met goede programma's en prima kandidaten. En er zijn waardevolle contacten met de fracties bij de andere overheden ontstaan.

DESKUNDIGE BELANGEN-BEHARTIGING

Geborgde zetels zouden meer deskundigheid vertegenwoordigen dan de par-

tijen? Nou, dat vind ik nogal aanmatigend. Mensen met extra deskundigheid vanuit hun werkveld kunnen ook op gekozen partijzetels zitten. Bovendien: door de schaalvergroting van de waterschappen zit er grote deskundigheid in de ambtelijke organisatie. Zo nodig halen we extra deskundigheid binnen. Het waterschap kan natuurlijk niet afhankelijk zijn van de deskundigheid van iemand op een geborgde zetel.

De partijen zijn in de afgelopen periode heel goed in staat gebleken om ook de belangen van bedrijfsleven, ongebouwd en natuur te behartigen. Als je daar ook nog aparte zetels naast hebt, maak je het naar mijn mening minder transparant. Zeker nu in het hybride systeem dat we hebben gecreëerd, de geborgde en de algemene zetels steeds meer door elkaar gaan lopen. Ik zie de natuurzetels moeiteloos fuseren met de fractie Water Natuurlijk, landbouw- en bedrijfsvertegenwoordigers zie je ook in de fracties van bijvoorbeeld CDA en VVD. Is er dan nog behoefte aan geborgde zetels?

FUNCTIONEEL ÉN POLITIEK

Ook blijft het functionele karakter van het waterschap gewoon overeen met

het verdwijnen van geborgd. 'Functioneel' doelt op de taak, niet op de bestuursamenstelling.

Bij die taak wordt de klimaatverandering steeds belangrijker en gaat het steeds meer over de ordenende functie van water. Het waterschap is deskundig op dat gebied en helpt de andere overheden bij het nemen van de juiste ruimtelijke beslissingen. Dat wordt hoog gewaardeerd. Kom nou niet aan met dat domme mantra dat het verdwijnen van de geborgde zetels het einde van het waterschap gaat betekenen. Het waterschap met zijn functionele taak en zijn eigen belastingsysteem staat als een huis. Het niet hebben van geborgde zetels verandert daar niets aan, integendeel.

Reageren? Ideeën

Reageren? Ideeën? Ga naar h2owaternetwerk.nl/h2o-podium/opinie. Of heeft u iets te zeggen over een **onderwerp** waarover we het in de waterwereld met elkaar zouden moeten hebben? Neem contact op met de redactie van H₂O, redactie@h2o-media.nl.

Extra informatie

- Rapport Commissie Boelhouwer (Geborgd gewogen)
- Brief van VNO-NCW en MKB-Nederland aan de Tweede Kamer
- artikelen H₂O Online